

Martinniemen seurakuntakoti

Toimintaohjeet

Martinniemen seurakuntakoti toimintaohjeet

Laadittu 18.2.2016

Laatija Milla Korkia-aho

Viimeksi päivitetty 4.10.2023

Päivittäjä Milla Korkia-aho

Nämä toimintaohjeet on laadittu käyttäen palvelua MST Consulting Oy.

Näissä toimintaohjeissa on 15 sivua.

Sisällys

1	Toimintaohjeita	4
1.1	Turvallisuusorganisaatio	4
1.2	Avun hälyttäminen	4
1.3	Tiedottaminen onnettomuus- ja kriisitilanteissa	6
1.4	Sairauskohtaus tai tapaturma	7
1.5	Tulipalo	9
1.6	Toimenpiteet hätäpoistumistilanteessa	9
1.7	Toiminta kokoontumispaikalla	11
1.8	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	12
1.9	Vesivahinko	12
1.10	Väkivallan uhatessa	12
1.11	Pommiuhka	13
1.12	Yleinen vaaramerkki	14
1.13	Sähkökatkot	15
1.14	Kynttilöiden turvallinen polttaminen	15

1 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

Huomiothan, että kiinteistön **pohjakuva** löytyy Liitteet -välilehden alta. Pohjakuvasta löytyvät kaikki kiinteistön keskeisimmät turvallisuusjärjestelyt.

1.1 Turvallisuusorganisaatio

Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Johdon edustaja	Aarne Kiviniemi Oulun seurakuntayhtymä puh. 050 5223285 aarne.kiviniemi@evl.fi
Turvallisuuspäällikkö	Jukka Rönköharju Oulun seurakuntayhtymä puh. 040 8477641 jukka.ronkonharju@evl.fi
Turvallisuusvalvoja	2-3 pääsääntöisesti kohteessa työskentelevää henkilöä Oulun seurakuntayhtymä
Kiinteistön turvallisuusvastaava	Kohteen seurakunta- tai vahtimestari Oulun seurakuntayhtymä

1.2 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta **SOITA NUMEROON: 112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellessään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästy-

tää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

Hätätilanteessa pelastuslaitosta ohjataan seuraavasti:

Pihalta.

Tehdystä hätäilmoituksesta tai pelastusviranomaisten paikalle tulosta seurakuntamestari tai toiminnan vastuuhenkilö ilmoittaa jollekin seuraavista henkilöistä:

Yhtymäjohtaja, puh 0505223285

Viestintäjohtaja, puh 0405462713

Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, puh 0405747168

Turvallisuuspäällikkö, puh 040 847 7641

1.3 Tiedottaminen onnettomuus- ja kriisitilanteissa

- Onnettomuuksista tiedottaa julkisuuteen poliisi tai palokunta
- Yhteydet tiedotusvälineisiin hoitaa viestintäpalvelut
- Lausuntoja yhtymän nimissä antaa yhtymäjohtaja ja seurakunnan nimissä kirkkoherra
- Työntekijät eivät anna koskaan asianosaisten tietoja julkisuuteen
- Poliisi ilmoittaa tapahtuneesta menehtyneen omaisille ja virka-apua annetaan tarvittaessa
- Puhelinnumerot:

Yhtymäjohtaja 0505223285

Viestintäjohtaja 0405462713

YKN:n pj 0405747168

- Estä vahinkojen syntyminen
- Hälytä apua, hätäkeskus 112
- Ilmoita esimiehellesi
- Suuret vahingot ja kaikki onnettomuudet aina yhtymäjohtajalle, viestintäjohtajalle ja YKN:n puheenjohtajalle
- Noudata viranomaisilta ja esimieheltäsi saamiasi ohjeita
- Suuronnettomuus: seuraa uutisia

Suurista vahingoista ja kaikista onnettomuuksista tieto välitetään yhtymäjohtajalle, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle ja viestintäjohtajalle. Sama koskee muita kriisinomaisia tilanteita. Tärkeää on varmistaa, että heistä ainakin yksi saa tiedon. Tekstiviesti, sähköposti tai vastaajapalveluun jätetty viesti ei riitä. Pienissä vahingoissa riittää ilmoitus esimiehelle.

Onnettomuustilanteissa tiedotusvastuu muun muassa pelastustoimien etenemisestä on aina sillä viranomaisella, jolla on tilanteen johtovastuu, yleensä pelastustyötä johtavalla viranomaisella. Yhteydet omaisiin ja viranomaisiin hoitaa pääsääntöisesti pelastustoimi, joka tarvittaessa pyytää virka-apua seurakunnalta.

Seurakuntayhtymän nimissä lausuntoja antaa yhtymäjohtaja ja seurakunnan nimissä kirkkoherra tai heidän sijaisensa. Tiedotusvälineitä saattaa kiinnostaa ensimmäisen silminnäkijän tai muun asiaan keskeisesti liittyvän seurakuntien työntekijän henkilökohtainen kokemus. Haastattelutilanteessa on muistettava, että vääriä tietoja on vaikeaa jälkikäteen korjata ja väärät tiedot saattavat johtaa tilanteen hankaloitumiseen. Siksi haastatteluvastauksissa tulee pysyttäytyä omassa todellisessa, henkilökohtaisessa kokemuksessa, mutta ei ryhtyä arvioimaan syitä tai seurauksia.

Puhelinvaihte ja toimistonhoitajat ohjaavat kriisiin liittyvät yhteydenotot viestintäjohtajalle tai tapauskohtaisesti sovitulle muulle henkilölle.

Puhelinvaihteen numero on (08) 316 1300

1.4 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä ja tarkista

- Mitä on tapahtunut?
- Tarkista henkilön tila (herääkö, hengittääkö).

Anna tarvittaessa ensiapua

- Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.
- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat. **Repolantie 2, HAUKIPUDAS**
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.
- Ilmoita potilaan tilassa tapahtuneista muutoksista hätäkeskukseen.

Näin elvytät

Potilaan elvyttäminen:

- Siirrä potilas väljempään tilaan.
- Avaa hengitystiet (Ojenna autettavan pää leuan kärjestä nostamalla ja toisella kädellä otsasta painamalla.)
- Aloita elvytys painalluksilla.
- Etsi painelukohda (rintalastan alaosa kahden sormen leveyden verran ylöspäin).
- Vie kädet rinnalle päällekkäin ja paina rintakehää alas (älä ryskää!) tasaisesti (30) painalluksen verran.
- Käännä pää taaksepäin ja sulje nenä.
- Paina tiiviisti huulet huulia vasten.
- Puhalla aikuiselle sen verran kuin omista keuhkoista tulee yhdellä kertaa ja tee se kaksi kertaa (lapsille huomattavasti vähemmän, vauvalle poskosilla).
- Jatka elvytystä tauotta rytmillä 30:2, (kunnes autettava herää: liikkuu, avaa silmänsä ja hengittää normaalisti, ammattihenkilöt antavat luvan lopettaa tai voimasi loppuvat.)

Verenvuodon tyrehdytys:

- Aseta potilas makuaasentoon.
- Jos verenvuoto on raajassa, kohota raajaa.
- Tyrehdytä vuoto painamalla sormin tai kämmenellä suoraan vuotokohtaa.
- Tee paineside

Sokkipotilaan ensiapu:

- Tyrehdytä verenvuodot.
- Aseta potilas pitkälleen jalat koholle.
- Peittele lämpimästi
- Huolehdi, että hengitystiet pysyvät avoimina.
- Käännä tajuton kylkiasentoon.
- Rauhoita potilasta.
- Älä anna juotavaa, koska se voi johtaa oksenteluun.

1.5 Tulipalo

Pelasta ja varoita

- Pelasta välittömässä vaarassa olevat ja varoita muita.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Sammuta ja rajoita

- Yritä alkusammutusta, vältä savua. Älä vaaranna itseäsi.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla palotilaan johtavat ovet ja ikkunat.

Hälytä

- Hälytä palokunta paikalle soittamalla turvallisesta paikasta numeroon **112**.
- Kerro mistä soitat ja missä palaa (osoite ja kerros) ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle.
- Hätätilanteessa pelastuslaitosta ohjataan seuraavasti:
Pihalta.

Tehdystä hätäilmoituksesta tai pelastusviranomaisten paikalle tulosta seurakuntamestari tai toiminnan vastuuhenkilö ilmoittaa jollekin seuraavista henkilöistä:

Yhtymäjohtaja, puh 0505223285

Viestintäjohtaja, puh 0405462713

Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, puh 0405747168

Turvallisuuspäällikkö, puh 040 847 7641

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Autojen pysäköintialue

Varakokoontumispaikka: Viereinen kiinteistö

1.6 Toimenpiteet hätäpoistumistilanteessa

Palonalku on havaittu ja hätäilmoitus on tehty, tai palovaroittimen sireeni hälyttää.

OTA JOHTOVASTUU / TEE TILANNEARVIO

Toiminnasta vastaava henkilö tai seurakuntamestari

TEHTÄVÄT / TEHTÄVIEN JAKO

Määrää itsellesi apulaisia pelastustehtäviin henkilökunnan lisäksi

1. Selvitetään mistä hälytys aiheutuu

- Tarkasta paloilmoittimelta palopaikka ja paikanna se kaaviosta
- Missä palaa, onko savua
- Onko vikahälytys
- Onko "pikkujuttu"

2. Onko ihmisiä vaarassa

3. Päätös hätäpoistumisesta – johtovastuussa olevan on tehtävä ratkaisu

- Onko savua
- Siirrytäänkö ulos

4. Hätäilmoitus tai varmistussoitto 112

- Tilannetietoja

5. Käske opastus ja liikuntarajoitteisten auttaminen

6. Kuuluta tilaisuuden keskeyttäminen ja kerro tilanne

- Ohjeet poistumisesta ja missä on kokoontumispaikka
- Mitä mukaan
- Tietävätkö kaikki

7. Käske tilojen tarkastus, että kaikki ovat poistuneet

- Ilmoitukset tarkastustuloksista

8. Nimeä johtaja kokoontumispaikalle

- Ensiavun järjestäminen
- Puuttuvien kysely
- Informaatio tilanteesta ja jatkosta

9. Yhteistyö pelastustyön johtajan kanssa

- Yleisavain
- Rakennuksen tuntemus

10. Ilmoitukset

- Yhtymänjohtaja, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, viestintäjohtaja
- Lähin oma esimies

1.7 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Autojen pysäköintialue

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, alkaa henkilökunnan edustaja johtaa toimintaa. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetyille kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön.

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman kokoontumispaikan vastuuhenkilön lupaa. Toimintaa kokoontumispaikalla johtaa kiinteistön turvallisuushenkilöstö. Turvallisuushenkilöstö tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen, ilmoitettava turvallisuushenkilöstölle
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Varakokoontumispaikka: Viereinen kiinteistö

Mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, niin siirrytään suojelujohdon erikseen määrittämään turvalliseen varakokoontumispaikkaan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pitempiaikaista suojautumista varten.

1.8 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Pyri auttamaan heitä mahdollisuuksiesi mukaan.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

1.9 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Kiinteistöpalvelut, puh. 044 3161730, päivystys 040 0681824
 - päivystäjälle, Oulun Vesi 044 7033800
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Varastotila kiinteistön päässä. Vedenjakelu pysäytetään sulkemalla venttiili, joka sijaitsee vesimittarin läheisyydessä.
- Lämmönjakohuone: Varastotila kiinteistön päässä
- Sähköpääkeskus: Keittiön eteistilassa

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Ilmoita kiinteistönhoidolle ja tarvittaessa hätäkeskukseen **112**.

1.10 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

1.11 Pommiuhka

Pommiuhkaus on usein perätön ja häiriintyneen ihmisen tekemä, mutta se on silti aina otettava vakavasti ja jokaisesta uhkauksesta tulee ilmoittaa poliisille. Tärkeää tilanteessa on säilyttää oma maltti ja rauhallisuus.

Kun uhkaus tulee puhelimitse

- Pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä.
 - Missä pommi on?
 - Miltä pommi näyttää?
 - Milloin pommi räjähtää?
 - Miksi?
- Pyri saamaan työtoverin huomio jo puhelun aikana, jotta hän voisi tiedottaa turvallisuudesta vastaavaa jo puhelun aikana.
- Kiinnitä huomiota soittajan puhetyyliin ja äänen sävyihin.
 - Onko hänen puheestaan havaittavissa murteita tai muita erityispiirteitä?
 - Onko hän kiihtynyt?
 - Lukeeko hän viestin paperilta?
- Kuuntele myös taustääniä (esimerkisi liikenne tai taustalla käytävät keskustelut).
- Puhelun jälkeen tiedota asiasta oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaavia henkilöitä (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku).
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, soita välittömästi poliisille **112** ja toimi sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti.

Epäilyttävä esine tai uhkauskirje

- Älä koske esineeseen.
- Mikäli kyseessä on kirje tai muu vastaava, jota jo olet käsitellyt, paina mieleesi kohdat, joihin olet koskenut, ja sijoita kirje esimerkiksi muovitaskuun.
- Ilmoita välittömästi oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaaville henkilöille (ks. Tur-

vallisuushenkilöstö-luku) sekä poliisille hätänumeroon **112**.

- Eristä aluetta mahdollisuuksien mukaan. Pidä mielessä tuleva mahdollinen poliisitutkinta (sormen- ja kengänjäljet ensiarvoisia todisteita).
- Älä hätäänny. Toimi poliisin sekä turvallisuushenkilöstön ohjeiden mukaisesti.

1.12 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuultama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia. Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle. Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta.

Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Toimi seuraavasti

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä, hakeudu yläkerrokseen, kuuntele radiosta lisätietoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa.
- Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

Säteilyvaara

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle.

- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi.
- **Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja. Ota joditabletit vasta viranomaisen kehotuksesta (joditabletteja tulisi olla 2/henkilö).**

Vältä ulkona liikkumista

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

1.13 Sähkökatkot

Sähkökatkon sattuessa turvavalot jäävät palamaan.

Toiminta sähkökatkon aikana

Sähköt katkeavat toimitilasta, mutta yleisten tilojen valot toimivat edelleen

- Jos mahdollista, tarkista sulakkeet toimitilan omasta ryhmäkeskuksesta.
- Mikäli ongelma ei ratkennut, niin ota yhteys kiinteistöhuoltoon (puh. 044 3161730).

Sähköt katkeavat sekä toimitilasta että yleisistä tiloista

- Käytä taskulamppua
- Tarvittaessa opasta muita

1.14 Kynttilöiden turvallinen polttaminen

Kynttilöiden turvallisen polttamisen takaamiseksi, otattehan huomioon seuraavat seikat:

- Kynttilöitä saa polttaa vain tiloissa olevissa kynttiläjaloissa tai palamattomien alustojen päällä
- Varmistettahan, ettei kynttilöiden lähellä ole palavia tai helposti syttyviä materiaaleja, esimerkiksi verhoja
- Kynttilöitä ei koskaan saa jättää vartioimatta
- Kynttilöitä ei saa polttaa liian lähekkäin
- Tutustuttehan myös kiinteistön alkusammutuskalustoon
- Ohjeistusta, kynttiläjalkoja ja alusia voi tiedustella henkilökunnalta

Hätätapauksessa soita 112